

PRAVNA POMOČ

Kje najti »jezičnega dohtarja«?

Se delavci in občani za Bežigradom v svojih osnovnih sredinah lahko napotijo po organizirano brezplačno pravno pomoč ali si morajo poiskati svojega »jezičnega dohtarja«, ko se nesporazum tako zaostri, da ga lahko razrešijo le še paragrafi? Odgovor je skušal najti bežigradski občinski sekretariat za občo upravo, proračun in skupne zadeve s posebno anketo, namenjeno vsem organizacijam združenega dela, delovnim skupnostim samoupravnih interesnih skupnosti in drugim samoupravnim organizacijam in skupnostim v občini.

KAJ ŽELIJO DELAVCI?

Na Zavodu za farmacijo in preizkušanje zdravil so na primer pričakovali, da bo klub samoupravljalcev lahko velikokrat koristno priskočil na pomoč pri pravnih nasvetih. Žal pa klub ni zaživel tako, kot bi želeli. Industrijski biro je v anketi predlagal, da bi bila pravna pomoč organizirana z družbenim pravobranilcem samoupravljanja. Menili so, da tako

v Instalaciji pa so priporočali, da bi širili pravno »prosvetljenost« z objavljanim aktualnih in konkretnih člankov s pravnega področja v internih glasilih organizacij združenega dela.

Vse te posamične pobude so sicer vredne razmisleka. Več kot polovica anketirancev pa je predlagala, da bi organizirali enotno pravno pomoč na nivoju občine, izven organizacij združenega dela. Takšen način bi koristil delavcem predvsem v tistih primerih, ko pravniki v organizacijah združenega dela štijo predvsem interes lastne organizacije združenega dela, kadar so delavci v sporu z njimi.

VIDA PETROVIČ

KDO VSE SVETUJE?

Od 370 anketirancev jih je odgovorila polovica. Odgovori so pokazali zelo raznoliko zagotavljanje človekovih pravic in svoboščin ter varstvo ustavnosti, zakonitosti, družbene lastnine in samoupravljanja. V sestavljenih organizacijah združenega dela ter večjih enovitih delovnih organizacijah in skupnostih za Bežigradom imajo večinoma organizirano pravno pomoč ves delovni čas in vse dni. Nudijo jo diplomirani pravniki s pravosodnim izpitom. Tam, kjer pravna pomoč ni posebej organizirana, svetujejo delavcem strokovni sodelavci, sekretarji in samostojni svetovalci v kadrovskih oddelkih ali v skupnih službah, ter ravnatelji in tajniki po šolah. Vsi sicer niso ustrezno usposobljeni za nudenje pravne pomoči, kot to zahteva Zakon o pravni pomoči, ki je veljaven od julija 1979, glede na svoja opravila pa so, kot je pokazala anketa, dovolj strokovno usposobljeni in predvsem poznajo samoupravne akte. V tistih organizacijah združenega dela, kjer ni nikogar, ki bi lahko svetoval, pa napotijo svoje delavce k družbenemu pravobranilcu samoupravljanja, na občinski sindikalni svet, na sodišče združenega dela, republiško zvezo sindikatov, na redna sodišča ali k zasebnim odvetnikom.

organizirana pravna pomoč ne bi bila le enostranska obramba interesov delavcev, temveč tudi objektivna predstavitev družbenega položaja delavca v določenem sporu. Geološki zavod, tozdr Geologija, geomehanika in geofizika ter UNIS - Tovarna opreme Savlje s predstavljata učinkovito pravno pomoč z organiziranjem občasnih seminarjev in posvetovanj za tiste delavce, ki bi svetovali ostalim. V delovni skupnosti skupnih služb Mercatorjeve Mednarodne trgovine so predlagali ustanovitev delovne skupnosti odvetnikov.

V tiskarni Mladinske knjige.

Foto: V. P.

TISKARNA MLADINSKA KNJIGA

Tovarna knjig za ves svet

Tiskarna Mladinska knjiga za Bežigradom bo letošnje jesen pričela graditi nov proizvodni objekt s skupno površino čez 18 tisoč kvadratnih metrov, kar je več kot meri obstoječa tiskarna. O tem, kakšna je upravičenost naložbe (po sedanjih cenah je njena predračunska vrednost 1.067.409.000 dinarjev) smo se pogovarjali z **MARJANOM ČERNETOM**, direktorjem temeljne organizacije združenega dela Tiskarna, delovne organizacije Mladinska knjiga.

IZVOZILI BODO PETKRAT VEČ

»Nova naložba je namenjena predvsem povečanju izvoza,« je poudaril tovariš Černe. »Če upoštevamo našo dosedanje produktivnost, možnosti in močno usmerjenost v izvoz je brez predvidene naložbe naša prihodnost zelo črna. Ne le, da ne bomo mogli povečati izvoza, ampak bodo celo naši dosedanj tuji založniki poiskali cenejše usluge drugje.« Delavci tiskarne Mladinska

knjiga - trenutno jih je nekaj čez 700 - pa že dolgo vedo, da bi lahko prodali na tuje veliko več kot zdaj. Lani je tiskarna Mladinska knjiga izvozila na konvertibilni trg za 108.885.000 dinarjev, letos pa predvidevajo, da se bo ta vsota povečala za polovico.

»Z novo naložbo bomo dosegli zahodnoevropski nivo proizvodnje,« je poudaril tovariš Černe. »Za ilustracijo lahko navedem podatek, da izdelamo zdaj 7000 knjig letno na zaposlenega, potem pa jih bomo od 21 do 25 tisoč, z enakim številom zaposlenih. Z razširitvijo in modernizacijo tiskarne bomo po končani prvi fazi gradbenih del junija 1984 - z izgradnjo proizvodne hale s paletnim skladiščem, podvojili proizvodnjo in povečali izvoz na konvertibilni trg za približno petkrat. Leta 1986, ko bo naložba z izgradnjo pripravljanih prostorov in skladišča reprodukcijskega materiala končana, pa bo naša proizvodnja trikrat večja kot danes. Predvidoma bomo z gradnjo pričeli že septembra letos.

Dve tretjini sredstev za naložbo bomo krili s krediti domačih in tujih bank, eno tretjino pa iz lastnih sredstev tiskarne in z združenimi sredstvi.

ŽE DVAJSET LET TISKAJO SAMO KNJIGE

Tri desetletja so minila od združitve »Umetniškega zavoda za litografijo«, ki je v glavnem izdeloval etikete in podjetja »Karton«, katerega glavni proizvod so bili šolski zvezki, v današnjo Tiskarno Mladinska knjiga. V povezanosti z založniško industrijo so se pred 20 leti odločili, da preusmerijo in osredotočijo, proizvodnjo samo na offset tehniko in proizvodnjo knjig. Leta 1966 so se preselili na Titovo cesto 145. Od takrat so začele knjige tiskarne Mladinska knjiga osvajati slovenski, jugoslovanski in svetovni trg.

Vsako leto se tiskarna Mladinska knjiga predstavi s kvaliteto svojih izdelkov, konkurenčnimi cenami ter dinamičnim poslovanjem, na mednarodnih sejmih, kjer se tuji za-

ložniki iz Zvezne republike Nemčije, Avstrije, Velike Britanije, Nizozemske, Italije, Francije ter celo Združenih držav Amerike odločijo, da bodo svojo pisano besedo natisnili prav za Bežigradom.

PAPIRJA NE UVAŽAJO

»Ne smemo pozabiti,« je na koncu pogovora dejal tovariš Černe, »da je devizni učinek, ki ga dosežemo z izvozom knjige 2,5 krat ugodnejši v primerjavi z izvozom čistega papirja ali celo lesa. Če zaslužimo z izvozom neke količine lesa na primer 290 dolarjev, nam ista količina lesa, predelana v papir, prinese 850 dolarjev zaslužka; papir, »predelan« v knjigo, pa kar 2000 dolarjev! Zato nam je v tiskarni že kmalu postalo jasno, da naš izvoz ne sme temeljiti na uvozu reprodukcijskega materiala, ampak ravno obratno. Več let že uspešno sodelujemo s Tovarno papirja Veveče s skupnim ugotavljanjem razvoja tiskarskih papirjev v svetu, v izvozu ter zagotavljanju papirja za naše delo.«

VIDA PETROVIČ

NA CESTAH

Še veliko črnih točk

Lani smo v naši občini za beležili 240 prometnih nesreč. Šest med njimi je bilo smrtnih, ostale pa so se končale s telesnimi poškodbami. Med žrtvami je bilo 53 otrok, eden je kot sopotnik v vozilu tudi izgubil življenje. Ti podatki uvrščajo Bežigrad v slovensko povprečje. Največkrat so nesreče povzročili nenaden prihod pešca na cestišče, napačne v križišču, neprimerna hitrost ter nepravilno prehitvanje.

Po mnenju bežigradskega občinskega sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu ter miličnikov je za Bežigradom še precej črnih prometnih točk. Pri Gospodarskem razstavišču na primer, bi morali na prehodu za pešce postaviti semafor. Rumena utripajoča luč voznikom očitno ne zadostuje, saj se pri lekarni zgodi največ prometnih nesreč.

Ob Dimičevi cesti, pri vzhodu v Center za rehabilitacijo sluha in govora ter ob Dečkovi ulici, tam kjer parkirajo delavci IMP-ja, bodo še letos zgrajeni pločniki za učence bližnjih šol. Na Dobravi, na pasu za počasni promet, bi morali urediti dvo-smerni promet za kolesarje. Prav tako bi morali napraviti kolesarske steze na pločnikih

vzdolž vse Topniške ulice. Pločniki so za to dovolj široki, tako urejen kolesarski promet pa bi bistveno razbremenil cesto.

Tudi bežigradska obvoznica še ni tehnično prevzeta, zato tudi prometna signalizacija na njej še ni dokončno urejena. Črna piko v bežigradskem prometu predstavlja tudi črnuška železniška postaja. Čeprav se zaenkrat na njej ni zgodila še nobena hujša prometna nesreča, pa jo pešci, ki prečkajo nezavarovan železniški prehod, vsak dan sproti izzivajo. Tokrat nam res ne bi bilo treba čakati

na najhujše. Izgradnja nadhoda za pešce na črnuški železniški postaji je očitno nujna. Zelo pereč je za Bežigradom tudi mirujoči promet v novih soseskah BS-3 in BS-7, ki velikokrat preprečuje dovoz intervencijskim vozilom.

Tam, kjer ni parkiranih avtomobilov, so se stanovalci proti prekomernemu parkiranju »pretirano zaščitili« z okrasnimi cvetličnimi koriti, ki so še slabša kot nezaželeno vozilo, saj jih sploh ni mogoče odstraniti in napraviti prosto pot rešilnemu vozilu ali gasilcem, če je treba.

V. P.

Predavanje z glasbo

O anarhizmu in drugih »izmih« so se pogovarjali mladi na predavanju »Kaj je to anarhizem?«, ki ga je 11. maja organizirala bežigradska občinska konferenca Zveze socialistične mladine za vse, ki jih zanima nastanek, razvoj in pomen anarhizma v zgodovinskem razvoju delavskega gibanja in kakšen je njegov vpliv na današnjo mlado generacijo. Mladim je predaval Primož Južnič, asistent na Fakulteti za sociologijo, politične vede in novinarstvo.

Mladi si še želijo podobnih predavanj, saj je bila zanimiva in aktualna tema popestrjena tudi s predvajanjem raznovrstne glasbe - klasike, rocka in punka.

V. P.

KOVINARJI SO SE POMERILI V SPRETNOSTI IN ZNANJU

V prvi polovici aprila se je na drugem proizvodno-delovnem tekmovanju kovinarjev med avtomehaniki Diesel najboljše odrezal **Ciril Smrkolj** iz Avtoobnove, najboljši avtomehaničar je bil **Alotz Bavdek** iz Slovenijavtovega servisa, prvo mesto med orodjarji je zasedel **Gabrijel Dovč** iz Tovarne kovinske galanterije, med kovinostrugarji pa **Franci Sojer** iz delovne organizacije Soča-Oprema. Najboljši kovinorezkalec je **Janez Andoljšek** iz Tovarne kovinske galanterije, izmed varilcev, ki so se pomerili v več skupinah, pa so zasedli prva mesta **Jandrija Rusič** z Inštituta za

varjenje ter **Ivan Petrovič** in **Jože Rupar** iz IMP-jevega tozdr Ogrevanje vodovod. Najboljši kovinarji so našo občino zastopali tudi na mestnem proizvodno-delovnem tekmovanju kovinarjev. 13. maja jim je v Družbenem centru Bežigrad za njihove uspehe čestital tudi **Emil Šuštar**, predsednik bežigradske občinske skupščine in jim podelil knjižne nagrade.

Tovariš Šuštar je poudaril, da tekmovanje kovinarjev prispeva k večjemu poznavanju dela, predvsem med mladimi, ki se še vse premalo odločajo zanj.

Foto: V. P.